

Motion till riksdagen 2018/19:2310

av **Emma Hult m.fl. (MP)**

Skydda Vätterns vatten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydda Vätterns vatten genom ett överordnat riksintresse och se till att krav på tillräckliga vattenskyddsområden införs och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en flytt av försvarets verksamhet bort från sjön och området runt Vättern och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gruvindustrin ska leva upp till högre miljökrav, en moderniserad minerallagstiftning och att säkra miljöskyddade områden från prospektering samt provborring och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vättern hyser såväl natur- och miljömässiga som samhällsviktiga värden och är därför skyddad av fyra riksintressen enligt miljöbalken – friluftsliv, fiske, natur och kulturmiljö. Vättern har också skydd som dricksvattentäkt och dessutom är Vättern i sin helhet ett Natura 2000-område och en del av EU:s nätverk av skyddade områden. Östra Vätterbranterna är biosfärområde under Unesco, en utmärkelse som ställer krav på långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Vättern försörjer redan idag över en kvarts miljon människor med dricksvatten, och ytterligare kommuner är på väg att ansluta till Vätternvatten. Dessutom kan Vättern som dricksvattentäkt bli ovärderlig i en framtid om till exempel havsnivån stiger och ger upphov till saltvatteninträngning i Mälaren, som i dagsläget är dricksvattentäkt för i princip hela Mälardalen. Även från europeiska kontinenten tittar man på Vättern som möjlig framtida dricksvattentäkt. För kommande generationers skull bör Vätterns vatten skyddas av ett överordnat riksintresse.

Minerallagen och Försvarmaktens intressen har företräde

Idag har vi i praktiken inte ett tillräckligt skydd för dricksvatten i Sverige, trots att rent vatten är vår viktigaste resurs. Minerallagen och Försvarmaktens intressen har företräde. Det finns inte heller tillräckliga vattenskyddsområden kring våra värdefulla dricksvattentäkter.

Utöver den omfattande befintliga övningsverksamhet som Försvarmakten i dag har tillstånd att bedriva i, över och vid Vättern så har man ansökt om att öka det totala antalet flygrörelser kraftigt. Att ytterligare öka mängden skadliga ämnen från ammunition och motmedel i Vättern går emot miljömålen. Därför är det angeläget att utreda förutsättningarna för att flytta Försvarmaktens övningsverksamhet bort från sjön.

Ett annat hot mot Vätterns vattenkvalitet är den planerade gruvan vid Norra Kärr, Gränna. Om ett enormt dagbrott öppnas bara ett par kilometer från sjön i ett vattenrikt område, riskerar tungmetaller och andra gifter att läcka ut i Vättern. Det är också stor risk för översvämning och dammbrott vid kraftig nederbörd, vilket spås bli allt vanligare i klimatförändringarnas spår. Därför ska gruvindustrin leva upp till högre miljökrav. Vi behöver modernisera minerallagstiftningen och säkra miljöskyddade områden från prospektering samt provborrning.

Dessa sammantagna hot gör att skyddet av Vättern måste stå över andra samhällsintressen, och därför bör skyddet av Vättern göras till överordnat riksintresse.

Emma Hult (MP)

Elisabeth Falkhaven (MP)

Rebecka Le Moine (MP)